

SCHAKEN

door
Hans Böhm

En van die aardige leerboeken uit vervlogen tijden is 'Meester tegen amateur' van Max Euwe uit 1963. Euwe analyseert partijen waarin fouten worden gemaakt, grote of kleine, zowel strategisch als tactisch. Dat is op zich niets bijzonders want sport bestaat bij de gratie van fouten maar als er een groot krachtverschil is tussen de spelers dan komen die fouten mooi aan het licht. De Meester geeft feitelijk een lesje en dat maakt de lezer mee. Er zijn toernooien met alleen maar topspelers en dan zijn de fouten doorgaans heel klein. Daar kun je ook van leren maar dat is van een andere orde. Dat heeft vaak te maken met intuïtie, iets voelt niet goed zonder dat je precies

de vinger kan leggen op de zere plek. Toernooien waarin spelers van verschillende niveaus meedoen bieden de echte mooie volle fouten en ik mag altijd graag meeleven met en genieten van de manier waarop de Meester de vis binnenhaalt.

In de eerste ronde van de FIDE World Cup in Bakoe speelde Grootmeester Veselin Topalov tegen Internationaal Meester Oladapo Adu een ultra korte match van twee partijen. Een opmerkelijke paring overigens, de nummer 1 tegen de nummer laatst namelijk 128, maar daar gaat het nu niet om (en dus ook 2-127 en 3-126 enz, dus een paringsstelsel waarin de sterke spelers extra worden beschermd, in plaats van het vertrouwde 1-65, 2-66 enz.).

Ik ging er eens goed voor zitten. In feite, met alle respect voor Adu, toch een

soort veredeld Meester tegen amateur. Hoe zou de Bulgaar Topalov met wit, ex-wereldkampioen, met een Elo van 2800 zijn wil opleggen aan de nummer negen van Nigeria met een Elo van 2300? Je verwacht een langzame opbouw, met na een zet of 10 een klein maar duurzaam initiatief. Dat zou worden uitgebouwd rond zet 20 en tevens de eventuele tegenkansen in de kiem gesmoord. Rond zet 30 zou de situatie volledig onder controle zijn en rond zet 40 komt de winnende afwikkeling. En zo geschiedde.

V. Topalov - O. Adu

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pf3 Pf6
4.g3 e6 5.Lg2 Pbd7 6.Dc2
Lb4+ 7.Pbd2 0-0 8.0-0 Te8
9.Td1 De7 10.e4 h6

Met zijn laatste zet heeft wit in deze Catalaanse opening het centrum en ruimte gepakt. Zwart kan op vele

manieren reageren:

10...dxe4 11.Pxe4 Pxe4
12.Dxe4 of 10...Lxd2 11.Pxd2
Pxe4 12.Pxe4 dxe4 13.Dxe4
of 10...e5!? 11.exd5 cxd5 12.Te1
e4 13.cxd5 in alle gevallen
staat wit toch wat beter.
Zeker na het gespeelde
10...h6 want nu pakt wit wel
erg veel ruimte.

11.e5! Ph7 12.a3 La5 13.b4
Ld8 14.Te1 a5 15.b5 a4 16.Lb2
Df8 17.h4 g5 18.hxg5 hxg5
19.Ph2 Dg7 20.Pg4

Diagram

De pluspunten voor wit zijn zonneklaar: aanvalskan-

sen via de open h-lijn, actieve stukken met veel emploi (zoals Lg2-f1-d3) en ook aanvalskansen op de dame-vleugel. Zwart heeft het probleem dat hij zich moeilijk kan bevrijden en Lc8 blijft een zorgenkindje.

20...Phf8 21.Lf1 Dh7
22.Ld3 Dh3 23.Dd1 Kg7
24.Lf1 Dh7 25.f3 Pg6 26.Te2
Th8 27.Dg8 28.Txh8 Dxh8
29.Tc1 Pe7 30.Kg2

Zwart is in de tussentijd weinig opgeschoten en heeft alle nadelen nog die hij ook bij zet 20 had. Wit maakt zich op voor de finale (Th1 komt eraan). Topalov doet het heel voorzichtig, de verwurging wordt per zet opgevoerd.

30...Pf5 31.Ld3 Pf8 32.Dc2
Pg6 33.Th1 Df8 34.cxd5
cxd5 35.Pf1 Le7 36.Dd2 Ld7
37.Th5 Dd8 38.Pfe3 Pxe3
39.Dxe3 Tc8 40.Dd2 Ta8
41.Dd1

Waarmee feitelijk de

partij voorbij is: zwart wordt ge-hlijnd en heeft nog steeds geen enkel tegenspel (ook de c-lijn is in witte handen). Topalov maakt het professioneel uit.

41...Da5 42.Dh1! Dd2+
43.Pf2 Tg8 44.Lc1 Dc3
45.Th7+ Kf8 46.Dh6+ Ke8
47.Lxg6 fxxg6 48.Txe7+ Kxe7
49.Dh7+ zwart gaf op. Adu heeft gevochten voor wat hij waard was maar het was op vele manieren niet voldoende. Deze partij moet hij verwerken als een leerzame les en bij thuiskomst (het is een knock-out toernooi en ook in de tweede partij was Adu kansloos, dus hij kon gelijk vertrekken) analyseren: wat en waar ging het mis en waarom heb ik geen enkele tegenkans kunnen creëren? De twee finalisten van deze World Cup krijgen een vrijkaart voor het lucratieve kandidaatentoernooi in de volgende WK-cyclis.